

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-13703-014
Otsuse kuupäev	3. jaan 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Anastasia Nezgovorova, Kristin Truus
Tarbija	
Kaupleja	AARIAKIVI OÜ, 11338954
Tarbija nõue	Ostuhinna tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	14. dets 2022

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada.
2. Osaühingul Aariakivi tagastada tarbijale 624,00 (kuussada kakskümmend neli) eurot.
3. Tarbija nõudmisel maksta summa välja koos viivitusintressidega, mis on arvestatud VÕS §-s 113 lg 1 ettenähtud määras.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija esitas 13.juunil 2022 kauplejale e-kirjaga hinnapäringu, milles palus mustast lihvitud betoonist hauapiirde detaile, mõõtudes laius (peats/jaluts) 2200 mm ja pikkus 2500 mm ja serva laius/kõrgus 1450 (eeldatavalt 145) mm. Täiendavalt märkis tarbija, et piirde paigaldamist ei soovi, st soovib ainult kive.

Vastuseks hinnapäringule saatis kaupleja samal päeval tarbijale arve nr 335 624,00 euro tasumiseks. Toote kirjeldusena on arvele märgitud: lihvitud betoon, erimõõt 2200 x 2500 mm, must. Tarbija tasus esitatud arve.

Kaupleja valmistas 4 hauapiirde detaili pikkusega 2200 mm, mille vastuvõtmisest tarbija 28.septembril 2022 keeldus ning nõudis raha tagastamist. Tarbija põhjendas töö vastuvõtmisest keeldumist sellega, et pikemad detailid on valmistamata ning üks detail on teistest detailidest kõrgem (paksem).

Tarbija nõuab kauplejalt tasu (624,00 eurot) tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et tarbijale on valmistatud hauapiirde detailid vastavalt tellimusele. Kui

detailid õigesti kokku panna (küljed otste vahele), siis on hauapiirde välismõõt 2200 x 2500 mm nagu tarbija soovis. Peatsiosa detail on tootja standardis kõrgem, mida tarbija pidi kodulehelt nägema.

Tarbija soovitud viisil (otsad külgede vahele) ei ole võimalik neid detaile ühendada, kuna nurkadesse pandavad ühenduspostid on teistsuguse skeemiga. Klient pidanuks enne tellimuse esitamist toote paigaldamist uurima; kaupleja ei saa vastutada selle eest, et klient ennast asjadega kurssi ei viinud.

Kaupleja on seisukohal, et vea põhjuseks on ebatäpne tellimus. Kui klient oleks tellimuses märkinud, et soovib detaile, mille mõõdud on peatsidetailil 2200 mm ja küljedetailil 2500 mm, siis oleks olnud võimalik tuvastada viga ja selgitada, et sellise mõõduga küljedetaile ei tehta.

Kaupleja on valmis kompromissi korras tegema tarbijale lisatasu eest 2 uut detaili.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Komisjonile esitatud selgituste põhjal järeldab komisjon, et poolte õigussuhe põhineb müügilepingul.

VÕS § 208 lg 1 järgi kohustub müüja asja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu.

Tarbijalemüük on asja müük müügilepingu alusel, mille puhul tarbijale müüb vallasasja müüja, kes sõlmib lepingu oma majandus- või kutsetegevuses (lg 4). Kui müüja kohustub tarbijale üle andma valmistatava vallasasja, kohaldatakse müügilepingu sätteid ka juhul, kui tarbija andis ettevõtjale olulise osa asja valmistamiseks vajalikust materjalist või kui suurem osa ettevõtja kohustustest seisneb töö tegemises või muu teenuse osutamises. Kui müüja kohustub tarbijale valmistama individuaaltunnustega vallasasja, kohaldatakse täiendavalt VÕS §-des 639, 641 lg 3, 652, 653 ja 655 sätestatud selle erisusega, et juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko läheb tarbijale üle vastavalt §-s 214 sätestatule.

Vaidlust ei ole selles, et tarbija esitas kauplejale e-kirja teel tellimuse, mille saamisele järgselt esitas kaupleja tarbijale ettemaksu arve. Tarbija tasus arve ning kaupleja valmistas tarbijale hauapiirde detailid ja teatas nende valmis panemisest kaupleja laos.

Vaidlust ei ole ka selles, et tarbija (esindaja) läks kaubale järgi, kuid keeldus valmistatud detailide vastuvõtmisest põhjendusega, et need ei vasta lepingutingimustele. Pooled vaidlevad selles, kas tarbijale valmistatud detailid vastavad lepingutingimustele või mitte.

VÕS § 9 lg 1 järgi sõlmitakse leping pakkumuse esitamise ja sellele nõustumuse andmisega, samuti muul viisil vastastikuste tahteavalduste esitamise teel, kui on piisavalt selge, et lepingupooled on saavutanud kokkuleppe. Müügilepingu sõlmituks lugemise eelduseks on kokkuleppe saavutamine lepingu olulistest tingimustes; VÕS § 208 järgi on vajalik kokkuleppe saavutamine ostjale üleantavas asjas ja selle hinnas.

Kõnealusel juhul tegi lepingu sõlmimise ettepaneku tarbija, saates kauplejale 13.juunil 2022 e-kirja pealkirjaga „Hinnapäring”. Kaupleja vastas tarbijale arve esitamisega. Tarbija hinda ei vaidlustanud ning tasus esitatud arve. Seega tuleb leping lugeda sõlmituks makse tegemise ajast.

Komisjon selgitab kauplejale, et majandus- või kutsetegevuses tegutsevalt müüjalt eeldatakse, et ta on valmistatava asja omadusi puudutavad olulised asjaolud enne lepingu sõlmimist välja selgitanud ning tarbijale teatavaks teinud ja võimalikud ebaselgused on enne lepingu sõlmimist läbi räägitud.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 14 järgi peavad lepingueelseid läbirääkimisi pidavad või lepingu sõlmimist muul viisil ette valmistavad isikud mõistlikult arvestama üksteise huvide ja õigustega. Lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav isik peab teisele poolele teatama kõigist asjaoludest, mille vastu teisel poolel on lepingu eesmärki arvestades äratuntav oluline huvi.

VÕS § 14' järgi peab tarbijaga lepingu sõlmimist ettevalmistav ettevõtja lisaks VÕS §-s 14 sätestatule tegema tarbijale selgel ja arusaadaval viisil teatavaks lepingu esemeks oleva asja põhiomadused, koguhinna koos maksudega või juhul, kui lepingu eseme olemusest tulenevalt ei ole hinda mõistlike jõupingutustega võimalik enne arvutada, hinna arvutamise viisi ning kõik täiendavad kulud, kui need kulud tuleb kanda tarbijal. Seaduses sätestatust kõrvalekalduv kokkulepe on tühine (lg 3).

Komisjoni hinnangul ei ole õige kaupleja väide selles, et tarbija tellimus oli esitatud hauapiirde perimeetri mõõtudega; esitatud tõendid seda väidet ei kinnita. Ostusoov (13.06.22 k 10:26 e-kiri) on esitatud kahes pikkuses detailidele, so laius peatsi- ja jalutsidetail mõõdus 2200 mm ning pikkus 2500 mm. Komisjoni hinnangul pidi kaupleja aru saama, et pikkusmõõdus detailidena peab tarbija silmas hauapiirde külgedele asetatavaid detaile.

Komisjoni arvates on kaupleja sõlminud tarbijaga lepingu ilma vajalikus mahus lepingueelseid läbirääkimisi pidamata ja tarbijale vajalike selgitusi andmata. Kauplejalt tuleb eeldada, et ta viib ennast enne valmistatava asja tellimuse täitmiseks võtmist tulemust mõjutada võivate asjaoludega kurssi ja selgitab tarbijale valmistatava asja omadusi piisava põhjalikkusega. Komisjonile esitatud selgituste järgi pidi kaupleja tellimusest aru saama, et tarbija soovib mittestandardsete detailide valmistamist ja nende paigaldamist oma äranägemise järgi. Kaupleja pidi seejuures ette nägema, et detailide paigaldamine võib tavapärasest erineval viisil olla probleemne.

Kaupleja ei saa vabandada lepingueelse teabe andmise kohustuse täitmata jätmist sellega, et lähtus tellimuse vastuvõtmisel hauapiirde perimeetrist ja detailide tavapärasest paigutusest, kuna sellist tellimust ei olnud tarbija kauplejale esitanud. Tarbijalt mitmeti mõistetava tellimuse saamisel pidanuks kaupleja andma tarbijale täiendavaid selgitusi nii detailide omaduste, hauapiirde välismõõdu kui ka paigaldamisel võimalikult tekkivate probleemide kohta.

Kõnealusel juhul on kaupleja selgitanud hauapiirde detailide valmistamise ja paigaldamisega seonduvaid olulisi asjaolusid alles pärast detailide valmistamist, mida tuleb pidada tarbija õiguste oluliseks rikkumiseks. Tarbijalepingus tuleneb mistahes ebaselgus kohustuste sisus kaupleja hooletusest ja seaduses ettenähtud selgituskohustuse täitmata jätmisest ning sellega seotud riisiko tuleb jätta kaupleja kanda.

Ühtse praktika kujundamise eesmärgil peab komisjon vajalikuks selgitada kauplejale, et ostetud asja ebaõigest paigaldamisest tulenevat lepingutingimustele mittevastavust loetakse võrdseks asjast tuleneva lepingutingimustele mittevastavusega, kui asja paigaldas müüja või tehti seda tema vastutusel. Sama kehtib, kui asja paigaldas ostja ja ebaõige paigaldamine tulenes müüja poolt asja paigaldamise kohta antud puudulikust teabest (VÕS § 217 lg 5 ja 641 lg 4). Seega pidanuks kaupleja võimalikele paigalduses tekkivatele probleemidele juhtima tähelepanu enne tellimuse täitmiseks võtmist ning andma detailide paigaldamiseks piisavalt juhiseid. Müüja vabaneb asja ebaõigest paigaldamisest tulenevast vastutusest, kui tarbija vaatamata müüjalt saadud paigaldusjuhiste neid ei järgi.

VÕS § 217 ja 217' järgi peab ostjale üleantava asja kirjeldus, liik, kogus, kvaliteet, kasutusviis, ühilduvus, koostalitlusvõime ja muud omadused vastavama kokkulepitud tingimustele. Asi ei vasta muu hulgas lepingutingimustele, kui asjal ei ole kokkulepitud omadusi.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et üleandmiseks valmis pandud detailide komplekt ei olnud kokkulepitud omadustega. Neljast detailist kaks olid kokkulepitust lühemad; üks detail ei olnud õige paksusega.

VÕS § 220 järgi peab ostja teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta asja lepingutingimustele mittevastavusest teada sai või pidi teada saama. Tarbijalemüügi puhul peab tarbija teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest müüjale kahe kuu jooksul pärast seda, kui ta sai mittevastavusest teada.

Pooled ei vaidle selles, et tarbija teatas asja lepingutingimustele mittevastavusest detailide ülevaatamisel müüja laos ning keeldus detailide vastuvõtmisest, so seaduses ettenähtud tähtaja kestel.

VÕS § 222 järgi võib ostja nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui valitud õiguskaitsevahendi kasutamine on võimalik ja sellega ei põhjustata müüjale võrreldes teise õiguskaitsevahendi kasutamisega ebaproportsionaalseid kulusid, arvestades kõiki asjaolusid, muu hulgas väärtust, mis asjal oleks olnud, kui lepingutingimustele mittevastavust ei esineks, lepingutingimustele mittevastavuse olulisust ning ostja võimalust kasutada teist õiguskaitsevahendit ilma märkimisväärse ebamugavuseta.

Müüja võib keelduda asja lepingutingimustega vastavusse viimisest, kui asja ei ole võimalik parandada või asendada või kui see põhjustaks müüjale ebamõistlikult suuri kulusid, võttes arvesse kõiki asjaolusid, muu hulgas väärtust, mis asjal oleks olnud, kui lepingutingimustele mittevastavust ei esineks, ning lepingutingimustele mittevastavuse olulisust (lg 2').

Poolte selgitustest saab komisjon aru, et müüja ei ole kohustuse rikkumist, seega ka asja vastavusse viimise kohustust tunnistanud; komisjon hindab müüja käitumist kohustuse täitmisest keeldumisenä.

VÕS § 223 järgi on ostjal õigus müügilepingust taganeda, kui müüja on keeldunud asja lepingutingimustega vastavusse viimisest. Sellises olukorras ei pea ostja määrama müüjale tema kohustuse täitmiseks täiendavat tähtaega. Ostjal on õigus müügilepingust taganeda, kui lepingutingimustele mittevastavus on oluline. Tarbijalemüügi korral eeldatakse, et lepingutingimustele mittevastavus on oluline.

Tarbija selgituste kohaselt telliti hauapiirded lähtudes nende sobivusest paigaldamiseks

ettenähtud asukohta. Müüja valmistatud detailidega seda eesmärki saavutada ei ole võimalik. Kaupleja ei ole esitanud tõendeid, mis kummutaks seadusest ettenähtud eelduse.

Komisjon selgitab kauplejale, et lepingust taganemine (VÕS § 188) on tarbijale kuuluv ühepoolne kujundusõigus, mis jõustub ajast, kui kaupleja saab tarbija tahteavalduse kätte. Õiguspärane lepingust taganemine vabastab lepingu pooled nende lepinguliste kohustuste täitmisest. Tarbija tahe lepingust taganeda väljendus detailide komplekti vastuvõtmisest keeldumises ja 28.septembri 2022 e-kirjas, millele kaupleja on samal päeval vastanud. Seega on tarbija tahteavaldus muutunud kehtivaks ning müügileping lõppes 28.septembril 2022.

VÕS § 189 järgi võib pool lepingust taganemise korral nõuda tema poolt lepingu alusel üleantu tagastamist. Kuivõrd müügiese on kaupleja valduses, on tarbijal ühepoolne ostuhinna tagastamise nõue.

Vaidlust ei ole selles, et kaupleja ostuhinda tagastanud ei ole. Kaupleja langes rahalise kohustuse täitmisega viivitusse 29.septembrist 2022. VÕS § 101 lg 1 p 6 järgi on võlausaldajal õigus nõuda rahalise kohustuse täitmisega viivitamise korral võlgnikult viivitusintressi tasumist. Tarbijal on õigus nõuda kauplejalt viivitusintresside tasumist VÕS §-s 113 ettenähtud seadusjärgses määras.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija ostuhinna tagastamise nõue on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Kristin Truus
/allkirjastatud digitaalselt/